

hilo za spomin 25letnice lepe podobe. V začetku leta smo imeli 71 članov, tekom leta so se 3 preselili v staro domovino, 5 jih je izstopilo in 5 zopet vstopilo, tako da štejemo 67 aktivnih članov in 14 častnih. Na občnem zborovanju meseca januarja je bil enoglasno izvoljen zopet stari odbor pod predsednikom Lindičem, ker pa nismo imeli drugega blagajnika, je bil izvoljen Koželj, ml. član, kateremu čestitamo! Obdarovani otroci smo priredili dne 10. januarja. Po dobro obiskani cerkveni pobožnosti, katero je imel domači g. župnik, smo se podali v Ml. leniški dom, kjer nas je posetil tudi g. izseljeniški komisar Deželič s svojo družino, soprogo, katere je prinesla za otroke mnogo sladkarij in podobice. G. komisar je pa prispeval iz svojega za obdarovanje 20 mark. Otroci so dobili poleg navadnega darila za pod zob še 3 metre kontentov za srajce. Obdarovali smo 73 otrok. Zanimivo je bilo poslušati otroke, ko so peli in deklemirali pobožne narodne in domoljubne pesmi v slovenski in jeziku, za kar ima največ zaslug mladi Tovornik. Sedaj smo prestopili v novo leto, imamo š. bolj t. mne razmere pred očmi. V prvih desetih dneh januarja smo naredili samo 4 šhte, tako da so nekateri oženjeni očetje prinesli 4 šhte po 2 do 15 mark domov. Kdor je dobil 20 mark, je bil že zelo redek. Več za je seveda tudi društveno življenje močno otežkočeno. — Zelo pohvalni so koralci naših oblasí v Düsseldorfu. G. generalni konzul Brano Markovič z g. komisarjem Deželičem sta podvzela zelo potrebne ukrepe pri ministrstvu financ in socialne politike v pogledu olajšave take na potne liste naše najbednejše rojake. G. minister dr. Kostrenčič je nato telegrafično odgovoril konzulatu, da bode vse storil in tudi sam posredoval pri finančnem ministru za prosto izdavanje vize in potnih listov. To je res nujno potrebno. Ljudje so na cesti, ni dela in ne jela. Kje vzeti še za potni list? Dalje so se podvzeli koraki glede izгона naših brezposelnih. V to svrhu upamo, da se je že nekaj ukrenilo pri banski upravi, kamor je bil takoj poslan šef kabineta socialnega ministrstva, da tam posreduje, kako in na kak način bi bilo mogoče dati našim izgnanim streho, delo in jelo. Bog daj obilo uspeha in dobrih src v domovini!

*

Novi lovski zakon.

V dveh prejšnjih številkah našega lista že smo objavili poglobljene določbe novega lovskega zakona. Preostaja nam še, da sporočimo svojim čitateljem velevažne določbe o povračilu škode in nekatere druge odredbe.

Škoda po lovu in divjačini.

Lovski upravičenec je dolžan povrniti:

1. škodo, ki jo z lovom store on sam, njegovi čuvaji, pomočniki, sluge in njegovi lovski gostje, kakor tudi vso škodo, povzročeno po njihovih lovskih psih (škoda po lovu);

2. praviloma vsako škodo, ki jo v njegovem lovišču stori z lopustom zaščiteni divjačini (§ 2, oddelek 1) na zemljiščih in pridelkih, ki se nahajajo na teh zemljiščih (škoda po divjačini).

Za škodo, povzročeno izvestnemu zemljišču po divjih svinjah v poslednjih dveh mesecih v iznosu od 300 Din, odgovarja v vsakem primeru lastnik ali zakupnik lovišča, v čigar področju se to zemljišče nahaja.

Ako škoda znaša nad 300 Din, pa se divje svinje ne drže stalno v tem lovišču, plačata

škodo po polovici lastnik odnosno zakupnik lovišča, v katerem je škoda povzročena, in lastnik ali zakupnik najbližjega lovišča, v katerem se divje svinje stalno drže. Ako je takšnih lovišč več, pa se ne more ugotoviti, iz katerega lovišča so divje svinje prišle, odgovarjajo za to polovico škode lastniki in zakupniki teh po enakih delih, razen če se ugotovi, da divje svinje niso prišle iz teh lovišč. V tem primeru se izprača ta del odškodnine iz sredstev banovinskega lovskega fonda (čl. 51).

Čigar zemljišču preti škoda po divjačini, je upravičen zemljišče ograditi, poditi divjačino s svojega zemljišča in plašiti jo z ognjem in truščem po posebnih čuvajih ali na drug način, toda s tem ne sme napraviti škode zaščiteni divjačini (čl. 54).

Lovski upravičenec sme z dovoljenjem občupravnega oblastva prve stopnje tuja zemljišča v svojem lovišču ograditi ali jih pred oškodovanjem po divjačini zaščititi na kakšen drugi način, toda samo tako, da zemljiški lastnik zaradi tega ne trpi škode.

Toda tudi v tem primeru odgovarja lovski upravičenec za škodo, nastalo zaradi ograditve, kakor tudi za škodo po divjačini (čl. 50 in 51), razen ako dokaže, da je oškodovanec sam kriv, da podvzeti očuvalni ukrepi niso uspeli (čl. 55).

Škodo, ki jo divjačina napravi po sadovnjakih, hišnih vrtovih in drevesnicah in na posameznem mlade sadnem drevju, mora lovski upravičenec povrniti samo takrat, ako se dokaže, da je bilo podvzeto vse, s čimer razumen gospodar praviloma zaščiti take nasade.

Taki ukrepi so predvsem: ograje vrtov ter drevesnic v višini 2 m, beženje, postavljanje plašil, ovitje sadnega drevja in debel s slamo najmanj 150 cm široko in temu enako (čl. 56).

Odškodninsko razsodišče.

Zahteve po povračilu lovne škode ali škode po divjačini do višine 1000 Din rešuje odškodninsko razsodišče, ki se osnuje pri občinih ter sestoji iz predsednika odnosno njegovega namestnika in dveh članov. Zahteve po povračilu škode nad 1000 Din rešujejo pa redna sodišča (čl. 58).

Osebnne stroške (čl. 169 zakona o občem upravnem postopku) nosi vsaka stranka sama. Posebne stroške oblastev (čl. 168 zakona o občem upravnem postopku), kamor spadajo tudi pristojbine članov odškodninskega razsodišča (čl. 59, oddelek 6 tega zakona), nosi ona stranka, po katere krivdi je povzročeno vse postopanje ali neki njegov del.

Ako odškodninsko razsodišče ne prizna nobene odškodnine, mora nositi posebne stroške oblastev oni, ki je zahteval odškodnino.

Ako odškodninsko razsodišče prizna odškodnino v višjem znesku, nego jo je ponudil lovski upravičenec pri poravnalnem poskusu (čl. 63 in 67), trpi odškodnini obsojeni vse omenjene stroške. Ako razsodišče prizna odškodnino v enakem ali nižjem znesku, nego je ponudil lovski upravičenec pri poravnalnem poskusu, jih trpi oni, ki je zahteval višjo odškodnino (čl. 68).

Lovska društva.

Gojenju divjačine in pospeševanju lovstva, strokovni izobrazbi in organiziranju lovcov kakor tudi čim boljsemu in vestnejšemu izvrševanju zakona in predpisov o lovu služijo lovska društva. Lovska društva morajo pri-

padati zvezam lovskih društev, a zveze lovskih društev se združijo v osrednji zvezi lovskih društev kraljevine Jugoslavije.

Zveze lovskih društev se imajo osnovati za vsako banovino, a osrednja zveza lovskih društev v Belgradu. Za območje mesta Belgrada izda odločbo minister za šume in rudnike na predlog osrednje zveze lovskih društev.

Za eno banovino se sme priznati samo ena zveza lovskih društev, a za vse državno ozemlje samo ena osrednja zveza lovskih društev kraljevine Jugoslavije (čl. 76).

Prehodne in zaključne odredbe.

Zemljišča veleposestnikov, ki so po zakonu o agrarni reformi odvzeta in predana v posest interesentom agrarne reforme, združi občne upravno oblastvo prve stopnje z občinskimi lovišči, kjer ta obstojajo, po uradni dolžnosti v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona. Zakupnik občinskega lovišča je dolžan, da za tako pridobljeno površino plača sorazmerno povišano zakupnino (čl. 7). Pri uporabi tega pr lipisa se ima postopati smiselno po odredbah iz čl. 5 in 13, odstavek 2 tega zakona.

Ako zaradi združenja zemljišč, navedenih v prvem odstavku tega člena, z občinskim loviščem veleposelniku ne bi preostalo 200 ha nepretrganega zemljišča, se tudi to zemljišče združi z občinskim loviščem (čl. 107).

S tem zakonom se ne izpreminjajo roki že obstoječih zakupnih pogodb, odobrenih od strani občne upravne oblasti prve stopnje (čl. 110).

Ta zakon stopi v življenje z dnevom objave v »Službenih Novinah«, a dobiva obvezno moč v posamezni banovini istočasno z banovinsko uredbo, s katero se uravnavajo lovski odnosi, navedeni v prvem odstavku čl. 112 tega zakona odnosno na področju uprave mesta Belgrada istočasno z uredbo, izdano od strani ministrstva za šume in rudnike. Banovinske uredbe se imajo izdati najdalje v roku šestih mesecev po objavi tega zakona (čl. 113).

*

Vprašanja in odgovori.

»Karitas« življensko posmrtninsko zavarovanje.

Odgovor:

Na mnoga vprašanja glede tega zavarovanja odgovarjam, da je to zavarovanje popolnoma varno in imajo zavarovalne police Karitas veljavo kot prave življenske police, ki imajo tudi odkupno vrednost, kar pri zavarovanju pri raznih »samopomočih« ni. V zavarovanje se sprejemajo osebe od 7. do 80. leta starosti. Pristopnina znaša pri »Karitas« samo 10 Din enkrat za vselej. Pri zdravih ljudeh do starosti 65 let ni nobenega čakalnega rakla in cela zavarovana svota se izplača takoj po smrti zavarovanca, ako je le enomesečna zavarovalnina plačana. Zavarovanje se lahko začne z mesečnim prispevkom 5 Din (najnižje), da je tako tudi manj premožnim osebam omogočeno, da zavarujejo sebe ali kako drugo osebo. Višina mesečnih zavarovalnih prispevkov je odvisna od višine zavarovalne svote in od starosti zavarovanca. Najvišji znesek, za katerega se lahko zavaruje, je Din 10.700 in najvišji mesečni prispevek Din 75. Mesečni prispevki so pri »Karitas« vsak mesec enaki, četudi umrje večje število članov. Pri »samopomočih« pa mora zavarovanec plačevati višjo premijo, ako umrje en mesec več članov. Tega pri nas ni. Važno in zelo ugodno je tudi določilo, da se izplača preostalim dvojna za-

varovana svota (največ Din 40.000), ako umrje zavarovana oseba vsled nesreče ali kakoršnekoli nezgode. V slučaju nesreče ali nezgode ni nobenega čakalnega roka. Ako sta zavarovana mož in žena, dobijo otroci vsak po Din 300 oziroma Din 500 posebne posmrtnine po smrti roditelja. Če pa nastopi smrt radi nesreče ali nezgode, dobijo tudi otroci dvojno svoto (Din 600 oziroma Din 1000). Kdor hoče zavarovati sebe ali kake druge osebe pri »Kartitas«, mi mora poslati natančne rojstne podatke zavarovane osebe (datum, leto rojstva). Zadostuje, da mi pišete dopisnico. Za točno izplačilo zavarovane vsote jamči pri nas »Zajemna zavarovalnica« s celim svojim premoženjem. — Franjo Žebot, glavni zastopnik v Mariboru, Loška ulica 10.

Raznočerstvi.

Počivajoči ognjenik se zopet vzbudil. Na Havai otokih v Tihem Oceanu je največji ognjenik na svetu, ki se imenuje Kilauea. Zadnje dni so pričeli švigati iz žrela plameni, ki so razsvitljevali celo otočje. Pri enem izbruhu so se pognali v višine iz 60 stranskih žrel plameni. Celotno gorovje Kilauea, ki obsega 8 kvadratnih milj, je žarelo. Pri glavnem izbruhu so opazovali ognjeni steber, ki je bil 300 m visok in se vzpenjal iz glavnega žrela. Ognjenik je iz metal velikanske množine lave. Vročina je bila tako huda, da so jo komaj in komaj prenesli prebivalci mesta Hilo, ki je oddaljeno od vulkana 30 milj, s pomočjo plinskih mask. Vsled bruhanja in potresov se je gorovje v bližini ognjenika znižalo za 200 m, glavno žrelo je pa pridobilo na obsegu eno miljo.

Mesto šol radio. Možno je, da se bodo morale šole v Chicagu zapreti radi suše v mestni blagajni. Ako bi prišlo do tega, je list »Chicago Tribune« stavi svojo radio-oddajno postajo na razpolago, da se potem nje daje pouk otrokom. Ni se še razmišljalo, kako bi se dal ta načrt izpeljati. Šlo pa bi na ta način, da bi se posameznih urah vsak dan dajal pouk otrokom posameznih razredov. Pri tem pa bi morale matere nadomestovati učitelje in paniti, da bo med poukom vladala med otroci disciplina in red. Za otroke tistih družin, ki nimajo radio doma, bi se najel v sosesčini kak skupen prostor.

Zakaj Francija uvaža delavstvo. — Marsikomu je nerazumljivo postopanje Francije, ki uvaža iz tujezemstva delavstvo kljub temu, da ima sama že dosti veliko brezposelnih. Vzrok je v resnici čuden. Francoz je namreč take narave, da ne gre rad iz svojega domačega mesta in rajši roma brez dela strada, kakor da bi se preselil za delom v kako drugo mesto. Tako nastane v enem kraju velika brezposelnost, dočim v drugem primanjkuje delavstva, ki ga morajo nato uvažati iz inozemstva. Drugo je pa to, ker se Francoz ne bo poprijel drugega dela kakor tistega, ki mu ga daje njegova obrt, katero je mogoče podedoval od svojih očetov in praočetov.

Očala v starem veku. Že Rimljani so rabili neko vrsto očal iz berilija (odtod nemška beseda »Brille« za naočnike). A kakor so pokazala nova izkopavanja, nikakor niso bili oni izumitelji tega gle-

dalnega orodja. V kraljevi palači na Kreti in ob gori Idi so našli okrogle leče iz gorskih kristalov, ki so jih rabili za gledanje. V Kartagu v Severni Afriki so našli tudi brušene steklene leče. Feničani so, kakor znano, že poznali steklo in brušenje stekla, pa ni čuda, da so ga uporabljali tudi za izdelovanje naočnih leč. Zdi se tudi, da so te leče izvažali v daljne tuje dežele, tako do: Troje, do Tira, Niniv in celo do daljne Britanske.

Listnica uprave.

Novim naročnikom sporočamo, da vseh zastalnih števil od novega leta nimamo več, zato dopošljemo samo one, ki so še na razpolago. Pač pa zato tem naročnikom vpišemo naročnino za 1 mesec dalje.

Novo hišne številke V preteklem letu ste mnogokje dobili nove hišne številke. Pri naročilu so nekateri navedli samo novo številko. V upravi sedaj težko vknjižujemo, ker nam ni znano, ali je nov naročnik ali stari pa z novo hišno številko. Zato vljudno prosimo, da oni, ki na naslovu nimajo pravilne hišne številke in smatrajo, da morajo imeti tudi hišno številko, sporočijo potom dopisnice: »Pri mojem naslovu... je bila stara hišna številka... in je sedaj nova hišna številka...«. To pa naj nam čimprej sporočijo, ker bomo zdaj pisali naslove za stalno in jih bo pozneje možno izpreminjati le z velikimi stroški.

Uredništvo »Nedelje« in tajništvo Katoliške akcije se je preselilo v poslopje Gospodarske zadružne banke (Aleksandrova cesta 6 I). Na urednika in tajnika se lahko obrnete v vseh zadevah Katoliške akcije osebno ali potom pisno. Strankam pa na razpolago vsak dan med tednom od 8. do 12. ure predpopoldne, ter popoldne od pol 15. do 17. ure.

MALA OZNANILA

Izgubil se je lovski pes, velik (Braunfänger), kratkolas. Nagrada 200 Din. R. Lirzer, tov. stolov, Maribor, Cvetlična ulica. 172

Proda se lepo posestvo z novozidano hišo, 10 oralov zemlje. Močna 21, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 173

Posteljne odeje, močno šivane, kupite najboljšo in najcenejšo pri: **Stuhac, izdelovanje posteljnih odej,** Maribor, Slovenska ul. 24. 174

Fant, star 18 let, ki je služil 6 let pri enem gospodarju, želi službe pri dobrih ljudeh. Jožef Krajnc, Sv. Miklavž 21, p. Hoče. 169

Peceni hiša pri Mariboru za 32.000 Din, veliko posestvo v bližini mesta za 35.000 in 160 tisoč Din, gostilna s posestvom za 120.000 D, pekarna za 75.000 Din. »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 168

Dve breji kravi marijadvorske pasme proda vinarska in sadjarska šola v Mariboru. 170

Lepo posestvo, celo ali deloma, je na prodaj. Martin Dreč, Drešinja vas, p. Petrovče. 167

Sprejem majerja z več delavnimi močmi: Jarenina št. 39. 165

Dva učenca, ki imata veselje do slikarske obrti, sprejme v uk V. Bevc, slikar, Celje. 166

Majhno posestvo ob Ptujski cesti na prodaj. Vprašati Dolgoše 96, p. Maribor. 161

Lepo posestvo se proda, 4 in pol orala, lep sadonosnik in njiva, vse v dobrem stanju. Izve se pri: F. Letnik, Zgornja Voličina, Sv. Lenart v Slov. goricah. 171

Mlinar 35 let star, izučeni mlinostavec tehnično v Avstriji, hoče premestiti službo, najraje v kmečki valčni mlin v Sloveniji. Ponudbe prosji Ivan Herič, Brestovačka Banja, Srbija. 158

Pridnega vinarja sprejemem takoj. Feliks Grögl, učitelj pri Sv. Rupertu Sl, g. 157

Zamenjava posesti. Novo zidana hiša blizu okrajne ceste, 3 joha zemljišča, zamenjam z manjšim ali večjim v bližini Poljčan ali Slov. Bistrice. Prevzamem dolg in doplačam. Kaukler, Križni vrh, p. Laporje. 163

Viničar s 4—5 delavskimi močmi se sprejme: Novačan, Košaki, Maribor. 164

Kmetje, najboljša in najlepša priložnost, zamenjati in prebrati bučno olje, je v tovarni bučnega olja J. Buchmüller v Mariboru, južna stran 132. 153

Kupim posestvo cca 6—10 oralov, če mogoče tudi z gozdom, poslopje mora biti v dobrem stanju, v bližnji okolici Celja, z navedbo kraja in cene, naj se pošlje na naslov: Fr. Kosoll, Maribor, Prešernova ulica 4. 159

Moški šivalni stroj za prodaj in tudi več ženskih in otročjih oblek: Maribor, Koroška c. 19, 1. nadstropje. 160

Cene cepljenim trtam znižane! Po Din 1.20 za komad nudi 1a selekcionirane cepljene trte najboljših trsnih sort, cepljenih na razne podlage: Uprava banovinske trsnice in drevnice v Pekrah, pošta Limbuš. 114

Sprejem s 1. marcem šiviljsko pomočnico, ki ima veselje do moške obrti. Prednost pa imajo deželne. Ponudbe pisмено. Naslov v upravi lista. 150

Denerja ni, draginja je velika, a zaslužek majhen. Ako hočete doma v svojem kraju dnevno nad 100 Din zaslužiti, pošljite za pojasnila vsaj natančni naslov in znamko za odgovor. P. Batič, Ljubljana, poštni predal 276. 87

Viničarja oziroma majerja sprejme takoj St. Lubienski, Jareninski dol 30.

Uprava banovinske trsnice in drevnice v Kapeži, pošta Slatina-Radenci

ima v zalogi po Din 1.20 komad prvovrstne cepljena vinske trte od najboljših selekcioniranih trsnih sort na podlagah riparija Portalis, rup. št. 9 (Göthe), riparija x rupestris 3309, sotonis x riparija 1616, Berlandieri 8 B in Kober 5 BB ter po 25 para komad korenjake; po 15 para komad Ia po 8 para komad pa IIa ključce teh ameriških podlag. V zalogi pa ima tudi prtično drevje od najfinejših hruskovih in jablanovih vrst komad po 10 Din in visokodebelno drevje od hrusk mostnic, kakor tudi poldebelne breskve in marelice. Zahtevajte seznam! Trte se razpošiljajo franko. Omot se zaračuna po lastni ceni. 2

Za dobro ureditev hotela, restavracij in stanovanj so nujno potrebna

dobra ogledala

brušene steklene plošče, ravne, upognjene, ledene ali matirane Vstaklenje v medl. Oplodčevanje zidov s steklenimi ploščami raznih barv, kakor sobe, dvorane, predvorja, kopalnice, umivalnike, mize, pulte, vitrine, izložbe, vetrobrane, automobile itd. dobavlja najpovoljneje: 162

SPECTRUM D. D.

Tovarna ogledal, brusilnice stekla
Ljubljana, Celovška cesta 81, telefon 23—34.
Zagreb, Samoborska cesta 11, telefon 25—83.
Osijek, Desatičina ulica 39, telefon 4—63.